

ПРОГРАМА

**за развитие на образованието в Община Горна Оряховица
2013-2015 г.**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Образованието е един от факторите за устойчивото развитие, който подготвя всеки отделен човек и обществото за участие в този процес. То е динамично развиваща се система, мост в човешкото развитие. Затова, приемайки реформата като необходимост за преминаване към една съвременна образователна система, съответстваща на тази в обединяваща се Европа, трябва да се предпазим от действия, нарушаващи добрите ни традиции.

Програмата за развитие на образованието обхваща периода 2013-2015 г. и доразвива идеите, заложи в Програмата за управление на Община Горна Оряховица.

Настоящата програма е резултат от анализ на състоянието на общинската образователна система и социално-икономическите и културни фактори, оказващи влияние върху развитието ѝ.

Тенденциите, заложи в нея, са пряко съобразени с националните приоритети и европейските политики в областта на образованието, които задават макро рамка.

Настоящият документ си поставя за цел да даде насоки за развитие на системата на общинското образование в периода 2013 – 2015 г., съобразно приоритетното значение на образованието за Община Горна Оряховица.

Програмата се основава на общоприети ценности и принципи, произтичащи от конвенцията на ООН за детето, законодателството на Р България и е съобразена с ангажиментите за интеграция в Европейския съюз.

Всички действия, свързани с разработването на програмата, имат една отправна точка – анализ на фактическото, актуалното състояние и една цел – прогнози, перспективи, възможности.

II. РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

Програмата за развитие на образованието в Община Горна Оряховица се основава на приоритетите, целите и стандартите, заложи в следните документи:

1. ЗНП и ППЗНП.
2. Действащите наредби в системата на образованието.
3. Национални стратегии в Република България.
4. Стратегия за развитие на област Велико Търново 2005-2015 г.
5. Актуализиран документ за изпълнение на стратегията за развитие на област Велико Търново 2011 – 2013.

6. Програма за управление на Община Горна Оряховица за периода 2011-2015г.
7. Програмата за развитие на образованието, науката и младежките политики в Република България (2009 – 2013 г.).
8. Общинският план за развитие 2007-2013 г.
9. Използвани са справки и прогнози, подготвени от общинската администрация.

III. АНАЛИЗ НА СИСТЕМАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО В ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА

1. ДАННИ ЗА МРЕЖАТА ОТ ДЕТСКИ И УЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ И ОБСЛУЖВАЩИ ЗВЕНА

Развитието на образователната система в Община Горна Оряховица като носител на националните ценности и традиции е свързано и с отчитането на специфичните особености – демографски, културно-исторически и регионални.

Текущи параметри, характеризиращи състоянието на общинската образователна система:

- към настоящия момент на територията на Община Горна Оряховица съществуват

- 13 детски градини – 8 в град Горна Оряховица и 5 в съставните селища на общината;
- 2 СОУ (средни общообразователни училища);
- 9 ОУ (основни училища), 3 от които средищни;
- 6 ПГ (професионални гимназии), 1 от които общинска;
- ОДК (общински детски комплекс).
- В три от професионалните гимназии функционират ученически общежития.

Детски градини

Процесът на възпитание на детето започва в семейството. Първата стъпка към интегриране в обществото е детската градина. Тук то за първи път попада в една организирана по нов за него начин социална, често мултикултурна среда, изгражда и затвърждава навиците си за общуване. Възпитателният процес в детската градина би следвало да намери своето адекватно продължение в периода на училищното образование.

Броят на детските градини в Община Горна Оряховица е 13:

- 2 ОДЗ (обединени детски заведения) в град Горна Оряховица;
- 1 СДГ (седмична детска градина) в град Горна Оряховица;
- 10 ЦДГ (целодневни детски градини) – 5 в град Горна Оряховица и 5 в съставните селища на общината.

Към 3 от детските градини функционират филиали, в които се обучават децата от селищата, където няма детска градина:

- ЦДГ „Д. Генков” с. Поликрайще има филиали в с. Крушето;

- ЦДГ „Слънчице” с. Върбица има филиали в с. Писарево и с. Горски долен Тръмбеш;
- ЦДГ „Ас. Разцветников” с. Драганово има филиал в с. Стрелец, до където се извозват деца от с. Паисий.

В Горна Оряховица задължителната подготовката за първи клас на децата на 5 и 6 години се провежда във всички детски градини и в 5 общински училища. Предучилищното възпитание и подготовка, и най-вече периодът на задължителната подготовка, са много важни за формиране на положително отношение към училището. Подготвителните групи формират броя на децата за първи клас.

Приложение 2 – брой групи и брой деца в общинските детски градини.

Приложение 3 – средна месечна посещаемост.

От справка за броя на родените деца с постоянен адрес Община Горна Оряховица, Приложение 1, се вижда, че през следващите години в детските градини в селата ще постъпват малък брой деца. Забелязва се и тенденция деца от най-близките селища да посещават детска градина, а впоследствие и училище в гр. Горна Оряховица.

Децата със специални образователни потребности в общинските детски градини са 4. С тях работят специалисти от Ресурсен център Велико Търново.

Част от децата със затруднения при обучението не са идентифицирани като деца със специални образователни потребности, поради нежелание на родителите да признаят проблема и предрасъдъци, свързани с възприемането на детето от заобикалящата го среда.

Училища

Мрежата от общински училища обхваща всички селища на общината. Там, където броят на децата е малък, е организиран транспорт до средишно училище.

Функционират:

- 2 средни общообразователни училища в град Горна Оряховица;
- 9 основни училища, от които 3 в град Горна Оряховица и 6 в съставните селища. 3 от училищата са средишни;
- 6 ПГ (професионални гимназии), 1 от които е общинска.

В резултат от мерки по оптимизация на училищната мрежа в Община Горна Оряховица, от учебната 2008-2009 г. три от училищата функционират като средишни:

- ОУ „Климент Охридски” с. Драганово за учениците от с. Горски горен Тръмбеш, с. Стрелец и с. Паисий;
- ОУ „Васил Левски” с. Върбица – за учениците от с. Горски долен Тръмбеш;

- ОУ „Св. св. Кирил и Методий” с. Поликраище – за учениците от с. Янтра. От учебната 2012/2013 г. там се обучават и децата от с. Крушето.

Училищата в с. Драганово и с. Върбица разполагат със собствен транспорт – автобус и микробус, съответно с по 27 и 12 места, а за транспортирането на учениците от с. Янтра и с. Крушето до с. Поликраище се ползват услугите на лицензирана транспортна фирма.

Община Горна Оряховица предложи на МОМН трите училища и през учебната 2012/2013 г. да функционират като средищни и респективно да фигурират в регистъра на МОМН за средищни училища.

Като цяло се наблюдава тенденцията за намаляване броя на учениците, по-осезаемо в селата. Това от части се дължи на демографски фактори, от части на сериозните икономически проблеми, които изпитват семействата - все по-малко външни ученици идват да учат в Горна Оряховица.

В резултат на тази тенденция в почти всички общински училища има маломерни и слети паралелки.

Негативно се отразява кризата и в характерни за Горна Оряховица отрасли като енергоснабдяване, БДЖ, машиностроене.

Друга тенденция е липсата на интерес към традиционни професии – въпреки недостига на трудовата борса на специалности от машиностроенето – стругари и фрезисти, няма желаещи да се обучават. Паралелката по професия Стругар, специалност стругарство, дневна форма на обучение в Професионална техническа гимназия “Васил Левски” – Горна Оряховица не набра нито един кандидат в приемната кампания за учебната 2012/2013 г.

В Приложение 4 е показан общият брой паралелки и ученици в училищата, съгласно системата АДМИН на МОМН.

Децата със специални образователни потребности общинските училища са 59. С тях работят специалисти от Ресурсен център Велико Търново.

В две от общинските училища функционират логопедични кабинети.

Предлаганите възможности за професионално обучение са изключително разнообразни. В двете СОУ и в 6-те професионални гимназии през 2012 г. са приети ученици по 20 специалности и 3 профила с различна икономическа насоченост. Почти всяка година в техните предложения за прием се появяват нови перспективни специалности.

Чуждоезиковото обучение е широкозастъпено в училищата на Община Горна Оряховица. В СОУ „Георги Измирлиев”, СОУ „Вичо Грънчаров”, ПГЕЕ „М. В. Ломоносов” и ПГЛПИ „Атанас Буров” има разширено изучаване на чужд език – английски. Освен традиционните чужди езици в СОУ „Георги Измирлиев”, СОУ „Вичо Грънчаров”, ОУ „Иван Вазов” се изучава испански език.

Проблем при планирането на приема е липсата на ясна дългосрочна перспектива пред местния бизнес.

Обслужващо звено – Общински детски комплекс

Извънкласната и извънучилищната дейност има важно значение за пълноценното развитие на учениците. Ангажирането по естествен начин на въображението, способностите и интересите на децата несъмнено ще съдейства за тяхното физическо, интелектуално и личностно развитие. Добрите тенденции в извънкласната и извънучилищна дейност в град Горна Оряховица бяха прекъснати, но от 2006 г. бе открит Общински детски комплекс.

В ОДК са застъпени 3 вида дейности – в областта на изкуствата, екологията, авио и ракетомоделизма.

2. ПЕРСОНАЛ

Числеността на персонала в детските градини и училищата в Община Горна Оряховица е следната:

Численост на персонала в детските градини и училищата в Община Горна Оряховица

№	УЧЕБНО/ДЕТСКО ЗАВЕДЕНИЕ	ЧИСЛЕНОСТ /бр. персонал/		
		педагогически	непедагогически	ОБЩО
УЧИЛИЩА				
1	СОУ “Г.Измирлиев” гр.Горна Оряховица	59	17	76
2	СОУ “В.Грънчаров” гр.Горна Оряховица	60	17	77
3	ОУ “Ив.Вазов” гр.Горна Оряховица	47	12	59
4	ОУ”Св.св.Кирил и Методий” гр.Горна Оряховица	20	7	27
5	ОУ”Паисий Хилендарски” гара Горна Оряховица	25	7	32
6	ОУ”Св.св.Кирил и Методий” гр.Долна Оряховица	11	5,5	16,5
7	ОУ”Климент Охридски” с.Драганово	18	6	24
8	ОУ”Отец Паисий” с.Писарево	9	5	14
9	ОУ”В.Левски” с.Върбица	13	6	19
10	ОУ”Елин Пелин” с.Първомайци	14,5	4,5	19
11	ОУ”Св.св.Кирил и Методий” с.Поликраище	13	3	16
	ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИ УЧИЛИЩА	289,5	90	379,5
12	ПГСС”Боруш” с.Крушето	13	7	20
	ОБЩНСКИ УЧИЛИЩА	302,5	97	399,5
13	ПГЕЕ”М.В.Ломоносов” гр.Горна Оряховица	47	15	62
14	ПТГ”В.Левски” гр.Горна Оряховица	14	9	23
15	ПГЛПИ”Ат.Буров” гр.Горна Оряховица	35	11	46
16	ПГХТ”Проф.д-р Ас.Златаров” гр.Горна	15	6	21

	Оряховица			
17	ПГЖПТ”Н.Й.Вапцаров” гара Горна Оряховица	23	17	40
	ДЪРЖАВНИ УЧИЛИЩА	134	58	192
	ОБЩО:	436,5	155	591,5
ДЕТСКИ ЗАВЕДЕНИЯ				
1	ЦДГ “Ален Мак”гр.Горна Оряховица	12	10	22
2	ОДЗ “Елена Грънчарова” гр.Горна Оряховица	11,5	13	24,5
3	ЦДГ Първи юни” гр.Горна Оряховица	9,5	9	18,5
4	ЦДГ “Щастливо детство” гр.Горна Оряховица	13,5	11,5	25
5	ЦДГ “Бодра смяна” гр.Горна Оряховица	9	9	18
6	ОДЗ “Божур” гара Горна Оряховица	7	10	17
7	ЦДГ “Здравец” гр.Горна Оряховица	9	9	18
8	СДГ “Детски свят” гр.Горна Оряховица	4	9	13
9	ЦДГ “Здравец” с.Първомайци	9	9	18
10	ЦДГ “Д.Генков” с.Поликраище	9	10	19
11	ЦДГ “Детска радост” гр.Долна Оряховица	9	8	17
12	ЦДГ “Асен Разцветников” с.Драганово	5	8	13
13	ЦДГ “Слънчице” с.Върбица	9	7,5	16,5
		116,5	123	239,5
ОБСЛУЖВАЩО ЗВЕНО				
1	Общински детски комплекс гр. Горна Оряховица	4,5	0,5	5

Съобразно образователния ценз, персоналят се разпределя по следния начин:

	ОБЩО	ОТ ТЯХ								
		Висше образование			Средно образование			Основно образование		
		Жени	Мъже	Общо	Жени	Мъже	Общо	Жени	Мъже	Общо
Педагози в училищата	436,5	358,5	78	436,5	0	0	0	X	X	X
Педагози в детски градини	116,5	116,5	0	116,5	0	0	0	0	0	0
Педагози в обслужващо звено	4,5	0,5	3,5	4	0	0,5	0	0	0	0

Непедагогически персонал

	Общо	Висше образование	Средно образование	Основно образование
Училища	155	34	107	14
• жени	96			
• мъже	59			
Детски градини	123	8,5	102	12,5
• жени	113,5			
• мъже	9,5			

Изводи:

1. Всички педагози, заети в училищата, са с висше образование.
2. Педагогическата професия е силно феминизирана.

Възрастова характеристика на педагогическите кадри:

В училищата:

	брой	% от общия брой
Брой педагози на възраст до 30 години	15,5	3
Брой педагози на възраст от 31 до 40 години	80	18
Брой педагози на възраст от 41 до 50 години	173	39
Брой педагози на възраст над 50 години	175	40

В детските градини:

	брой	% от общия брой
Брой педагози на възраст до 30 години	6	5
Брой педагози на възраст от 31 до 40 години	20	17
Брой педагози на възраст от 41 до 50 години	38,5	33
Брой педагози на възраст над 50 години	52	45

Извод:

Изключително нисък е процентът на млади педагози в училищата. 78-79% от педагозите са на възраст над 40 години, като приблизително половината от тях са над 50 години.

Педагогически опит на персонала

В училищата

	брой	% от общия брой
Педагози с педагогически стаж до 10 години	64,5	15
Педагози с педагогически стаж от 11 до 20 години	157	36
Педагози с педагогически стаж над 20 години	212	49

В детските градини

	брой	% от общия брой
Педагози с педагогически стаж до 10 години	24	21
Педагози с педагогически стаж от 11 до 20 години	24,5	21
Педагози с педагогически стаж над 20 години	68	58

Извод:

Половината от педагозите в училищата са с над 20 години педагогически опит, а в детските градини техният брой е почти 2/3.

ПКС

	брой	% от общия брой
Педагози с ПКС в училищата	180	41,24
Педагози с ПКС в детските градини	36	30,90

Извод:

По-малко от половината педагози в училищата имат ПКС, а в детските градини техният брой е 1/3.

Пътуващи педагози

	брой	% от общия брой
Пътуващи педагози от училищата	116	26,6
От тях от други общини	46	10,54
Пътуващи педагози от детските градини	31	26,61
От тях от други общини	8	6,87

Изводи:

1. Около 1/4 от педагозите ежедневно пътуват до работното си място.
2. Около 1/10 от педагозите в училищата живеят в съседни общини.

Педагозите ежегодно участват в квалификационни курсове. С въвеждането на делегирани бюджети квалификационната политика се определя изключително от директора на учебното заведение. От показаните статистически данни се вижда, че има какво да се желае особено по отношение придобиване на ПКС. Съгласно нормативните документи ежегодно трудът на педагозите се оценява и въз основа на оценката те получават допълнително трудово възнаграждение за постигнати резултати от труда. Делегираните бюджети позволяват гъвкавост при определяне на възнаграждението на учителите, възможност за по-високо заплащане при ефективно управление на средствата, но и невъзможност за увеличение на заплатите при малък брой ученици.

3. УЧЕНИЦИ.

Брой ученици и паралелки дневна форма на обучение – Приложение 4.

Брой деца и групи в детските градини – Приложение 2.

Във връзка с информацията от двете приложения за сравнение могат да бъдат посочени данни от учебната 2000/ 2001 година, когато в общообразователните училища на общината са се обучавали 5 348 ученици. Същият показател сега е 3 254, т.е. за 12 години броят на учениците е намалял с 2094 – почти 40 %.

Голяма част от учениците, завършващи VII клас, се представят успешно на външно оценяване и постъпват в профилирани паралелки.

Над 80% от завършващите ученици в СОУ „Г. Измирлиев”, СОУ „В. Грънчаров”, ПГЕЕ „М. В. Ломоносов” и ПГЛПИ „Ат. Буров” продължават образованието си във ВУЗ, а повече от половината от випускниците на ПГСС „Боруш” започват работа по специалността.

Значителна част от учениците пътуват до учебното заведение – над 800, от които 440 до общообразователни училища.

Учениците с 1 родител са 115.

Учениците със СОП са 68: 60 в общинските училища - СОУ „Георги Измирлиев”, СОУ „Вичо Грънчаров”, ОУ „Иван Вазов”, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”, ОУ „П. Хилендарски”, ОУ „Елин Пелин - и 8 в професионалните гимназии - ПГЕЕ „М. В. Ломоносов”, ПГЛПИ „Ат. Буров”, ПГХТ „Проф. д-р Ас. Златаров”.

4. МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

Сградният фонд на общинските училища, детски градини и на обслужващото звено е публична общинска собственост. Сградите на 5 от професионалните гимназии са публична държавна собственост.

Всички училища и детски градини разполагат с достатъчен брой помещения, кабинети, открита и закрыта спортна база за училища, дворове с детски площадки в детските градини.

Във всички общински училища има организирано столово хранене. В 1 от държавните професионални гимназии има ученически стол, а в останалите – ученически бюфет. Всички обекти за ученическо хранене спазват изискванията на Наредба № 37 от 21 юли 2009 г. за здравословно хранене на учениците. Детските градини също спазват нормите за хранене съгласно Наредба №6 от 10.08.2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения (в сила от 15.09.2011 г.).

Общината следи за стриктното изпълнение на предписанията на компетентните органи. Във връзка с това и с оглед подобряване на средата се извършват текущи ремонти в учебните и детски заведения.

Община Горна Оряховица спечели и реализира проект, финансиран по ОП „Регионално развитие” на общата стойност е 5 904 660,66 лв., насочен към подобряване на материалната база в две от училищата – енергийно-ефективната реконструкция на СОУ „Г.Измирлиев” и ОУ „Ив.Вазов”. Това направи възможно функционирането на единствения закрит басейн в град Горна Оряховица – в СОУ „Г.Измирлиев”.

Подменени са дограмите на не малка част от общинските училища. Търсят се възможности за обновяването на целия сградния фонд – училища, детски градини, обществени сгради.

Във връзка със закриването на към ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Крушето, през настоящата 2012 година беше разработена Общинска програма за оптимизация на училищната мрежа, която МОМН одобри. По тази програма в

Община Горна Оряховица постъпиха 135 000 лв., които бяха инвестирани за подобряване енергийната ефективност на две средищни училища – ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Поликрайще и ОУ „Васил Левски” с. Върбица – подмяна на дограма.

Търсят се възможности за обновяването на целия сградния фонд – училища, детски градини, обществени сгради.

Всички общински училища и детски градини в град Горна Оряховица - с изключение на СДГ „Детски свят” - са газифицирани. 3 от държавните професионални гимназии – ПГЕЕ „М. В. Ломоносов”, ПТГ „В. Левски” и ПГХТ „Проф. д-р Ас. Златаров” също се отопляват на природен газ.

Работата в тази насока не спира. В момента се реализира проект по програма „Красива България” в ЦДГ „Здравец” град Горна Оряховица. През 2013 година - в резултат на спечелени проекти от Община Горна Оряховица по фонд „Козлодуй” през 2012 г. – предстоят съществени ремонтни дейности в СОУ „Вичо Грънчаров” и ЦДГ „Ален мак”. Един от най-важните приоритети на Община Горна Оряховица е подобряване на условията за отглеждане и възпитание на децата, за което се търсят нови възможности. Одобрен е разработеният от Община Горна Оряховица през 2012 г. проект за образователна интеграция "Танцуваме, играем и учим заедно". Проектът се финансира по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства”. Обхванати са две училища – ОУ „Св. Паисий Хилендарски” град Горна Оряховица и ОУ „Отец Паисий” с. Писарево, както и две детски градини – СДГ „Детски свят” град Горна Оряховица и ЦДГ „Асен Разцветников” с. Драганово.

5. УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА

Съществуват 5 регистрирани настоятелства:

- ЦДГ „Първи юни”
- СОУ „Вичо Грънчаров”
- ОУ „Елин Пелин” с. Първомайци
- ПГЛПИ „Атанас Буров”
- ПГЖПТ „Никола Й. Вапцаров”,

но не всички извършват реално дейност към този момент.

6. ФИНАНСИРАНЕ

Всички учебни и детски заведения в Община Горна Оряховица функционират в условията на делегиран бюджет - училищата от 2008 г., а детските градини от 2011 г. Те се финансират според единните стандарти за издръжка на ученик.

Децентрализацията на образователната система позволява гъвкаво управление и възможност за провеждане на по-свободна регионална политика, отчитаща демографските и социално-икономически характеристики на общината.

Бюджетите на училищата се формират изцяло от средствата, предвидени по единните стандарти за издръжка.

Бюджетите на детските градини освен от държавните средства по единни разходни стандарти зависят и от средства от общинския бюджет. Местното финансиране не е достатъчно, предвид указанията на Наредба №6 от 10.08.2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения, повишените цени на горива, ел. енергия и т.н.

7. СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИ И ОГРАНИЧЕНИЯ ПРЕД МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ В ОБРАЗОВАНИЕТО (SWOT АНАЛИЗ)

СИЛНИ СТРАНИ	
1	Община Горна Оряховица разполага с пълноценна мрежа от детски градини, основни училища, СОУ и разгъната система за професионално обучение.
2	Традиции за качествено образование.
3	Висококвалифициран педагогически персонал и ръководства на училища и детски градини.
4	Добро взаимодействие между училища, детски градини, общинска администрация, Общински съвет, РИО и МОМН.
5	В част от училищата са създадени добре работещи училищни настоятелства.
6	Самостоятелно управление на училищата и детските градини в условията на делегиран бюджет.
7	Газификация на по-голяма част от учебните заведения и детски градини в град Горна Оряховица.
8	Осигурен училищен транспорт за учениците от средишните училища.
9	Осигурена възможност за целодневна организация на учебния процес.
10	Наличие на кабинети и техника по ИКТ.
11	Осигурено видеонаблюдение и охрана във всички училища в град Горна Оряховица.
12	Привличане на ученици от други общини чрез професионалните гимназии.
13	Утвърдени традиции и ритуали в училищния живот.
14	Добре развита спортна и учебна база.
15	Развита извънкласна дейност в ОДК.
16	Създадени условия за спорт.
17	Действащи училищни настоятелства в 4 училища и 2 детски градини.

СЛАБИ СТРАНИ	
1	Неоптимизирана образователна мрежа.
2	Амортизирана материална база - особено в детски градини по селата.
3	Ограничени финансови ресурси за издръжка на детските градини и на училищата в малките селища. Същевременно констатираме непрекъснато увеличаващи се нормативни изисквания на различни институции/РЗИ, МВР, МОМН и други/, свързани с поддържането на материално-техническата база, с осигуряване на образователно-възпитателния процес, храненето и всички други дейности в детските и учебни заведения.
4	Недостатъчен опит на част от директорите за работа в условията на делегиран бюджет.
5	Липса на специалисти по чужди езици и информационни технологии по селата.
6	Липса на медицински персонал и оборудвани здравни кабинети в училищата и детските градини в съставните селища на общината.
7	Липса на психолози в детските градини и училищата. Недостатъчен брой логопеди.
8	Липса на достъпна архитектурна среда в детските градини.
9	Липса на охрана в училищата в съставните селища на общината.
10	Липса на охрана в детските градини.
11	Недостатъчно използване от учебните заведения на ресурса на НПО за съвместна работа.
12	Липса на настоятелства в някои от училищата.
13	Състоянието на детските площадки не съответства на изискванията към тях.
ВЪЗМОЖНОСТИ	
1	Привличане на допълнителни средства чрез проекти и спонсори.
2	Подобряване на материалната база със средства от проекти.
3	Повишаване ефективността на отопляемост и намаляване на разходите за издръжка на сградите чрез саниране и въвеждане на алтернативни източници на отопление.
4	Поетапно реновиране на площадките в детските градини и училищата в съответствие с НАРЕДБА № 1 от 12 януари 2009 г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра (ДВ, бр. 10 от 2009 г.).
5	Осигуряване на медицинско обслужване в детските градини и училищата в съставните селища на общината.
6	Оптимизиране на училищната мрежа и мрежата от детски градини с цел повишаване качеството на образованието.
7	Стимулиране на учителите за повишаване на тяхната квалификация.
8	Подпомагане процеса на утвърждаване на собствен стил на всяко училище и всяка детска градина.

9	Оптимизиране на приема в професионалните гимназии съобразно изискванията на пазара на труд.
10	Осигуряване на видеонаблюдение в детските градини и охрана в училищата в съставните селища на общината.
11	Подкрепа на дейността на училищните настоятелства.
12	Финансово стимулиране на ученици с изявени дарби в сферата на спорта, науката и изкуството – отпускане на стипендии и еднократно подпомагане.
13	Целогодишно ангажиране на учениците от цялата община, включително и в периода на ваканциите, чрез развитие на извънкласната и извънучилищна мрежа.
	ЗАПЛАХИ
1	Трайна тенденция към намаляване броя на децата, особено в детските градини и училищата в съставните селища на общината.
2	Закриване или сливане на училища поради намален брой ученици.
3	Неефективно съществуване на детски градини поради намален брой деца.
4	Липса на обща политика и съгласуваност между институциите, свързани с развитието на образованието. Проблеми в комуникацията между тях.
5	Неблагоприятни социални фактори - проблеми в системата, безработица, нарастване на агресивността на децата, престъпност сред малолетни и непълнолетни, демотивация на учениците за учене и образование и на учителите за качествен педагогически труд.

8. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМИТЕ

Освен посочените слаби страни като цяло проблемите на образованието в Община Горна Оряховица в голяма степен преповтарят общите за системата на образованието: доминиращ репродуктивен подход в учебния процес; авторитарност в модела учител-ученик; недостатъчно ефективна система за вътрешно оценяване на качеството на образованието; силно централизирано управление на системата; проблеми в нормативната уредба.

В този общ масив от проблеми извеждаме онези, които Община Горна Оряховица в известна степен може да решава и управлява:

1. Недостатъчно ефективно управление на системата.

Образователната система в Община Горна Оряховица включва 13 детски градини, 2 СОУ, 9 ОУ, 6 ПГ, ОДК.

Кметът е работодател на директорите на детските градини на територията на Общината, докато директорите на общинските учебни заведения и директорът на ОДК са с работодател началника на РИО Велико Търново, а на петте държавни

професионални гимназии – министърът на МОМН. Това обстоятелство е в разрез с общата тенденция за децентрализация в управлението.

Училищната мрежа е недостатъчно оптимизирана и този проблем ще се задълбочава поради тенденцията за намаляване на раждаемостта (поне към момента), недостатъчния брой ученици от други общини, идващи да учат Горна Оряховица, както и наличието на миграционни и емиграционни процеси при младите хора, което вероятно ще се появи като демографски проблем в следващите години.

2. Липса на комплексен подход към развитието личността на ученика.

Все още е широко разпространен рутинният модел на взаимоотношенията учител-ученик, при който учителят е ръководещият – даващ знание и упражняващ власт, а ученикът – ръководен, получаващ и подчинен. Това затруднява развитието на инициативност и находчивост у учениците. Оттук произтича необходимостта учителят да се превърне в компетентен посредник между огромното количество информация и подредените знания. Необходимо е той да бъде откривател на индивидуалните заложби, способности и талант на учениците, опитен експерт в тяхното развитие и насърчаване за самостоятелно мислене. В тази връзка очакванията на обществото към личността на учителя са огромни.

3. Нисък социален статус и недостатъчен авторитет на учителя.

Професията на педагога понесе значителни загуби от своята привлекателност и авторитет, феминизира се. Липсват млади специалисти, които да заменят учителите, които се пенсионираат, особено в детските градини.

4. Материална и учебна база, несъответстваща на съвременните изисквания.

Сградният фонд на училищата и детските градини има необходимост от саниране и обновяване. Откритите площадки в детските градини и училищата се нуждаят от тотален ремонт, за да могат да съответстват на изискванията на НАРЕДБА № 1 от 12 януари 2009 г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра (ДВ, бр. 10 от 2009 г.).

IV. МИСИЯ

Мисията на образованието в Община Горна Оряховица е да даде на децата и учениците актуални знания, да подпомага изграждането на свободна, морална и инициативна личност, да способства за развитието на интелектуалния и творчески потенциал, на личностно израстване и развитието творческите заложби, да опазва духовното и физическото здраве на децата и младите хора, да изгради конкурентоспособни личности.

V. ЦЕЛ

Община Горна Оряховица да гарантира предоставяне на образователен продукт, който да бъде в съответствие с традициите в българското образование и с европейските критерии и изисквания за качество.

Всички участници в образователния процес – семейство, детска градина, училище, заинтересовани институции, неправителствен сектор – да се чувстват еднакво отговорни, ангажирани и свързани в системата за актуални изисквания и адекватни очаквания в образованието.

VI. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И МЕРКИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО ИМ

6.1. Достъпност на обучението за деца с различни интереси, потребности, социален статус.

- Осигуряване на предучилищно възпитание, дневни грижи и занимания за децата след навършване на 3-годишна възраст.
- Осигуряване на задължително предучилищно и училищно обучение на децата в задължителна училищна възраст.
- Равен достъп на всички деца до образованието, независимо от тяхното местоживееене, произход или друг признак.
- Мотивация за активност и съпричастност на родителите, както и убеденост, че образованието е необходимо стъпало за реално участие на децата им в живота, че това е най-правилната тяхна инвестиция.
- Интегрирано обучение на деца със специални образователни потребности. Осигуряване на ресурсни учители за интегрирано обучение на деца със специални образователни потребности.
- Ефективен контрол на извинените и неизвинените отсъствия на учениците, с цел недопускане на отпадането им от училище.
- Привличане на учениците да участват в конкурси на всички нива, съобразно индивидуалните им интереси и способности.
- Популяризиране на резултатите от участие в олимпиади, състезания и конкурси на изявени ученици.
- Развитие на традициите за творческа дейност в училище.
- Да се мотивират децата да разпознават училището като притегателен център и желано място.
- Осигуряване на възможности за учене през целия живот.

- Подкрепа за работата на младежката информационна мрежа “Евродеск”.
- Оптимизиране работата на ОДК и доближаване работата му до интересите и потребностите на учениците.
- Оптимизиране и обогатяване на формите за организиран отход и туризъм, формиране на нова екологична култура в детските градини и училищата.
- Осмисляне на свободното време – участие на младите хора в спортни клубове и общности по интереси.

6.2. Грижи за живота и здравето на децата.

- Да се осигури безопасност на учениците при движението им по улиците.
- Да се осигури охрана и строг пропускателен режим на всички училища и детски градини.
- Да се осигури здравословна жизнена среда в училище и в детските градини, в т.ч. противопожарна безопасност.
- Стриктно да се спазват изискванията за безопасност и да се изпълняват предписанията на РЗИ.
- Да се поддържа вертикалната сигнализация и хоризонталната маркировка пред учебните и детски заведения.
- Непрекъснато и на всички нива да се работи за превенцията на насилието, наркоманиите и противообществените прояви сред учениците.
- Ефективно работещи здравни кабинети в училищата и детските градини.
- Осигуряване на здравословно хранене на учениците и децата, съобразено със съответните норми.

6.3. Повишаване квалификацията на кадрите като гаранция за качествена грижа за децата.

- Осигуряване на квалифицирани специалисти – педагогически съветници, психолози.
- Осигуряване на правоспособни учители по всички предмети за всички ученици.
- Качествено чуждоезиково обучение във всички образователни степени.
- Стимулиране постиженията на най-добрите педагози с награди от кмета на общината – за най-добър млад учител, за съществен принос в областта на образованието.
- Повишаване квалификацията на педагогическите кадри съобразно променящите се условия на работа и приемането на този процес като необходимост за адекватен и качествен учебно-възпитателен процес.

6.4. Създаване условия за нормалното функциониране на учебните и детски заведения.

- Осъществяване на синхрон и оперативно взаимодействие между Община Горна Оряховица и останалите институции по прилагането на законовата и подзаконовата нормативна уредба в образованието.
- Гарантиране издръжката на детските градини.

- Запазване на преференциите при таксите за посещения в детските градини и детските ясли.
- Партньорство и диалог със СБУ, КНСБ, КТ”Подкрепа”.

6.5. Усъвършенстване на материално-техническата база.

- Създаване условия за нормална дейност на учителите и учениците - отопление, осветление и др.
- Усъвършенстване на материалната база в училищата и детските градини, включително и чрез набавяне на съвременни учебни средства.
- Поетапна паспортизация на МТБ.
- Планиране на ремонтните дейности и осигуряване на финансирането им.
- Поддържане на компютърните зали и учебната техника във всички училища на необходимото техническо ниво.
- Подкрепа за обогатяването на училищния библиотечен фонд.

6.6. Ангажираност на обществеността за устойчивото развитие на образованието .

- Осъществяване на оперативно взаимодействие и координация между Община Горна Оряховица, Министерство на образованието, младежта и науката, Регионален инспекторат, Министерство на финансите, Министерство на здравеопазването и останалите институции по прилагането на законата и подзаконова нормативна уредба в образованието.
- Единодействие между училище, семейство и общество.
- Намиране на реално действащи форми на участие на родителите и учителите в управлението на училището.
- Изграждане на ефективно работещи училищни настоятелства с реални и ефективни правомощия в областта на финансовата и управленската дейност.
- Привличане на НПО за съвместни проекти в учебните и детски заведения.
- Конструктивно сътрудничество и съвместни инициативи с неправителствени организации.
- Създаване на условия за функциониране на „Училище за родители” към ОДК-гр.Горна Оряховица.
- Осъществяване на работещо сътрудничество между детските градини и училищата и културните институции.
- Сътрудничество с организации, осъществяващи програми за деца с увреждания и деца в неравностойно положение.
- Утвърждаване на тържествени чествания и ритуали, свързани с национални и регионални празници, с училищни дати и събития, включително и открояване на националната и училищна символика – знаме, герб, химн.
- Всички детски и учебни заведения е препоръчително да поддържат работещи и непрекъснато обновяващи се сайтове на институцията, които да са средство за

бърз обмен на информация между училището/детската градина и родители, институции и общественост.

- Изграждане на взаимоотношения, основаващи се на взаимно доверие, взаимопомощ и привличане на родителската общност като партньор на образователната институция и общината.

6.7. Оптимизиране управлението на училищната мрежа.

- Приложение на принципа на икономическата ефективност – инвестиране на повече средства в оптимизирана мрежа от училища и детски градини, където са налице необходимите материални, организационни и методически условия за провеждане на качествен учебен и възпитателен процес.
- Гъвкаво управление на мрежата от училища и детски градини, съобразена с нормативната уредба в образованието, в съответствие с променящите се потребности от възпитание и образование.
- Осигуряване на транспорт за учениците до средишните училища.
- Провеждане на адекватна политиката по отношение на професионалното образование.